

Народна банка на Република Македонија

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНА АКТИВНОСТ

април, 2009 година

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНА АКТИВНОСТ

април 2009

Имајќи го предвид значењето на кредитите за функционирањето на целокупната економија, располагањето со специфични квалитативни информации за условите за кредитирање значително го олеснува разбирањето на начинот на функционирање на пазарот на кредити. Од тие причини, во јули 2006 година, НБРМ започна со спроведување Анкета за кредитната активност на банките, којашто е конципирана на речиси ист начин како и Анкетата на Европската централна банка. Главната цел на Анкетата е да обезбеди информации за некампатните услови за кредитирање (коишто вообичаено не се расположливи). Воедно, Анкетата има за цел да даде процена на различните фактори што делуваат врз побарувачката на кредити.

Добиените информации од Анкетата би требало да овозможат посоодветно толкување на редовните статистички податоци за кредитната активност на банките. Имено, статистичките податоци го покажуваат износот на одобрените кредити, како и промените во текот на определен временски период, но не и факторите што делуваат врз таквите движења. Притоа, информациите од Анкетата коишто се однесуваат на очекуваните промени во стандардите за кредитирање и во побарувачката на кредити овозможуваат подобро разбирање на идните економски текови.

Структура на Анкетата

Анкетата е наменета за лицата во банките одговорни за градење на кредитната политика на банката. Анкетата содржи дваесет и четири прашања за минатите и за очекуваните движења на пазарот на кредити. Прашањата се поделени во две главни категории: кредити за претпријатијата и кредити за населението. Секоја категорија е анализирана од аспект на кредитните услови, побарувачката на кредити и очекувањата на банките.

Обработката на добиените одговори на анкетните прашања се заснова врз добиениот нето-процент, односно нетирање на збирот на процентите на анкетираните субјекти кои одговориле со првите две и збирот на процентите на анкетираните субјекти кои одговориле со последните две алтернативи, или обратно во зависност од прашањето.

Резултати од Анкетата за кредитната активност на банките за првиот квартал на 2009 година¹

Овој извештај е резултат на Анкетата за кредитната активност што ја спроведе Народната банка на Република Македонија во април 2009 година².

¹ Одговорите се пондирани во согласност со учеството на банките на одделните пазарни сегменти во третиот квартал (кредитирање на претпријатијата и кредитирање на населението), согласно со расположливите податоци во текот на обработката на одговорите.

² Со Анкетата се опфатени 15 банки, при што одговори доставија сите банки.

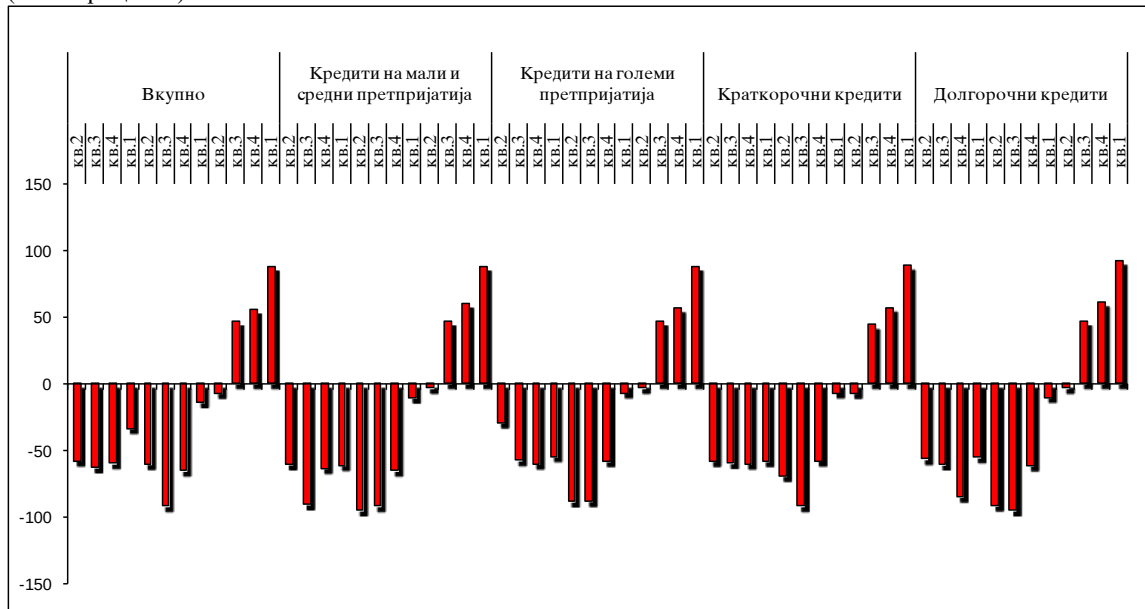
Заострувањето на условите за одобрување кредити на населението и претпријатијата продолжи и во првиот квартал на 2009 година. Притоа, позначително затегнување е забележано кај корпоративните кредити, додека кредитните услови кај станбените и потрошувачките кредити се делумно заострени. Притоа, кредитната побарувачка на претпријатијата остана во основа непроменета, за разлика од побарувачката на секторот „население“, којашто делумно се намали. Во вториот квартал на 2009 година, банките очекуваат значително заострување на кредитните услови на корпоративниот сектор, при истовремено делумно намалување на кредитната побарувачка. Кај населението, трендот на делумно затегнување на кредитните услови и натамошно намалување на побарувачката се очекува да продолжи и во вториот квартал на годината.

Кредити на претпријатијата

Услови за кредитирање. Во првиот квартал на 2009 година банките укажаа на натамошно затегнување на кредитните услови. Меѓутоа, за разлика од претходната анкета, каде што најголемиот дел од анкетираниите банки (околу 60%) се изјаснија за делумно поконзервативни кредитни услови, во оваа анкета согледувањата на банките се во насока на значително затегнување, за што се изјаснија околу 56% од банките. Истовремено, околу една третина од банките укажаа на делумно поригорозни услови, со што нето-процентот изнесува 88,4 (во споредба со 56,2 во претходната анкета). Општите согледувања на банките за значително заострени кредитни услови се однесуваат на кредитите одобрени како на групата мали и средни претпријатија, така и на големите претпријатија, за сите рочности. Притоа, заострувањето на кредитните услови беше понагласено кај групата големи претпријатија и кредитите одобрени на долг рок (за кое се изјасниле 60,2% и 62% од банките, соодветно), додека на значително позатегнати услови на малите и средните претпријатија и краткорочните кредити укажале 56,3% од банките.

Графикон 1

Услови за кредитирање при одобрување заеми или кредитни линии на претпријатијата
(нето-процент*)

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се поконзервативни“ и „делумно се поконзервативни“, и збирот на процентите „делумно се порелаксирани“ и „значително се порелаксирани“.

Во првиот квартал на годината, банките продолжија да водат рестриктивна каматна политика, при доминантно влијание на каматната стапка како конкретен услов за забележаното затегнување на кредитните услови. Притоа, околу 70% од банките делумно ја затегнале каматната стапка на корпоративните кредити, додека значително позатегнатата каматна политика пријавиле 20,4%. Во однос на останатите кредитни услови, поголема промена се забележува кај големината и достасувањето на заемот, коишто над 60% и 85% од банките, соодветно, ги категоризирале како поконзервативни. Притоа, значителен е процентот на банки (околу 80%) коишто ги затегнале кредитните услови во првите три месеци од 2009 година делувајќи преку поконзервативни барања за колатерал, за разлика од претходната анкета, каде што овој процент изнесуваше 57,7%. Во иста насока се поместија и одговорите на банките во однос на некаматните приходи, за кои 65,2% од банките сметаат дека се делумно поконзервативни, наспроти 34,6% во анкетата спроведена во февруари.

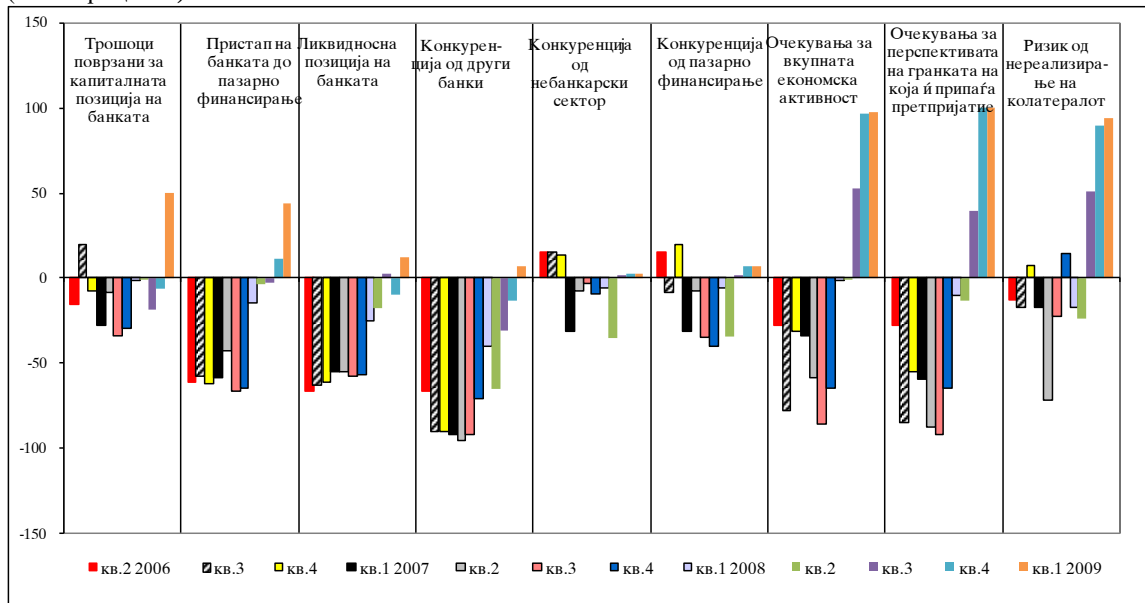
Во однос на факторите што доведоа до позатегнати кредитни услови во првиот квартал на 2009 година, сите банки ги истакнаа согледувањата за зголемен ризик, како фактор со најсилно влијание. Притоа, во рамки на одговорите кај оваа категорија фактори, карактеристично е пренасочувањето на значаен дел од одговорите во насока на силно влијание на овие фактори за затегнатоста на кредитните услови, за разлика од претходната анкета, кога речиси сите банки ги согледале показателите на ризик со делумен ефект. Оттука, околу 60% од банките оцениле дека влошените согледувања на банките за идната економска активност, како и очекувањата за растечки ризик кај идниот развој на поодделни претпријатија, значително придонесле за позатегнати кредитни услови, а останатите, околу 37% од банките, сметаат дека овој фактор има делумно влијание во насока на

поконзервативни кредитни услови. Сличен е процентот на банки коишто сметаат дека ризикот од нереализирање на колатералот претставува фактор со значителен ефект врз заострувањето на кредитните услови (38,9%), додека околу 55% укажуваат на делумен придонес на овој фактор. Ставот на банките во поглед на притисокот од конкуренцијата, како фактор за промена на кредитните услови е речиси непроменет во споредба со претходниот квартал, односно банките главно го оценуваат влијанието на оваа група фактори како неутрално. Поголемо поместување кај оваа група фактори се согледува кај факторот „конкуренција од други банки“, којшто 92% од банките го согледуваат како фактор со неутрално дејство, за разлика од претходната анкета во која 20% од банките се изјаснија за делумно влијание на овој фактор кон релаксирање на кредитните услови. Од аспект на трошоците на банките за обезбедување финансиски средства и билансните ограничувања, значајно поместување е забележано кај пристапот на банката до пазарно финансирање. За разлика од претходната анкета, кога околу 83% од банките укажале на неутрално дејство на овој фактор за затегнатите кредитни услови, оваа анкета јасно укажува на тоа дека банките го согледуваат овој фактор како фактор со делумно ограничувачко дејство врз кредитната политика, односно околу 44% упатуваат на делумен придонес на овој фактор за заострените кредитни услови. Во иста насока е поместувањето кај факторот „трошоци поврзани за капиталната позиција на банката“, за кој една половина од банките сметаат дека има делумен придонес кон позатегнати кредитни услови (наспроти 14,2% во претходната анкета). Во однос на придонесот на ликвидносната позиција, 87,6% од банките го сметаат за неутрален.

Од аспект на влијанието на монетарната политика врз управувањето со каматните стапки, 40,5% од банките укажале на тоа дека промените на монетарната политика значително влијаеле на нивната каматна политика, додека 52,4% согледале дека монетарните импулси имаат делумен ефект врз каматните одлуки.

Графикон 2

Фактори што предизвикуваат промена на условите за кредитирање на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

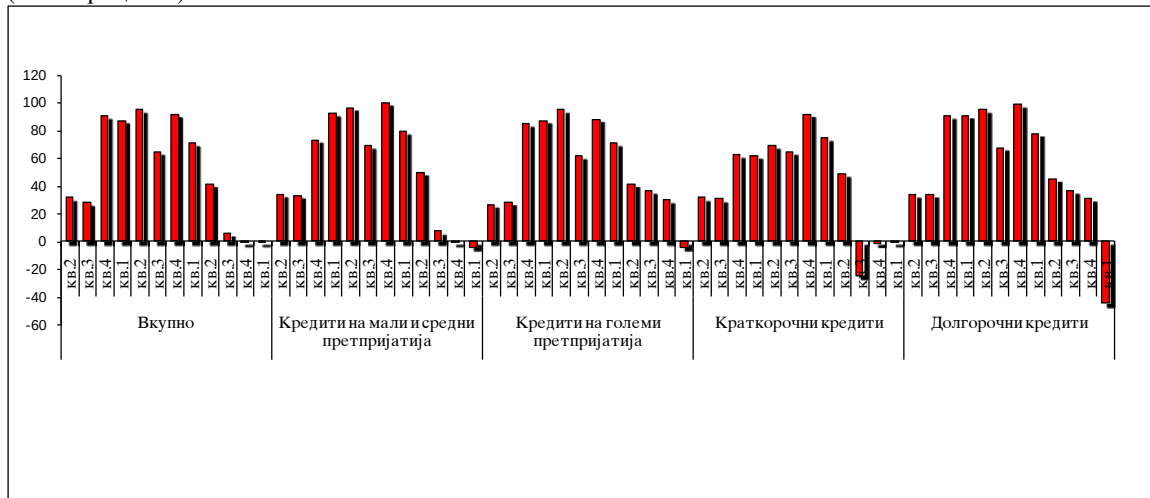

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање).

Побарувачка на кредити. Во првиот квартал на 2008 година, најголем дел од банките оценуваат дека кредитната побарувачка од страна на претпријатијата е во основа непроменета. Така, околу 41% од банките укажуваат на непроменета побарувачка за кредити од страна на групата мали и средни претпријатија и групата големи претпријатија, за сите рочности. Согледувањата на останатите банки (околу 55%) се речиси подеднакво распределени во насока на делумно намалување и делумно зголемување на побарувачката, што соодветствува со согледувањата на банките за движењата на кредитната побарувачка од аспект на големината на претпријатијата. Од аспект на рочноста на кредитите, истата распределба на одговори се јавува кај краткорочните кредити, додека понагласено намалување е забележано кај долгорочните кредити, како резултат на поголемиот процент на банки (51,7%) коишто се изјасниле за делумно намалена побарувачка на овие кредити.

Графикон 3

Промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата
(нето-процент*)

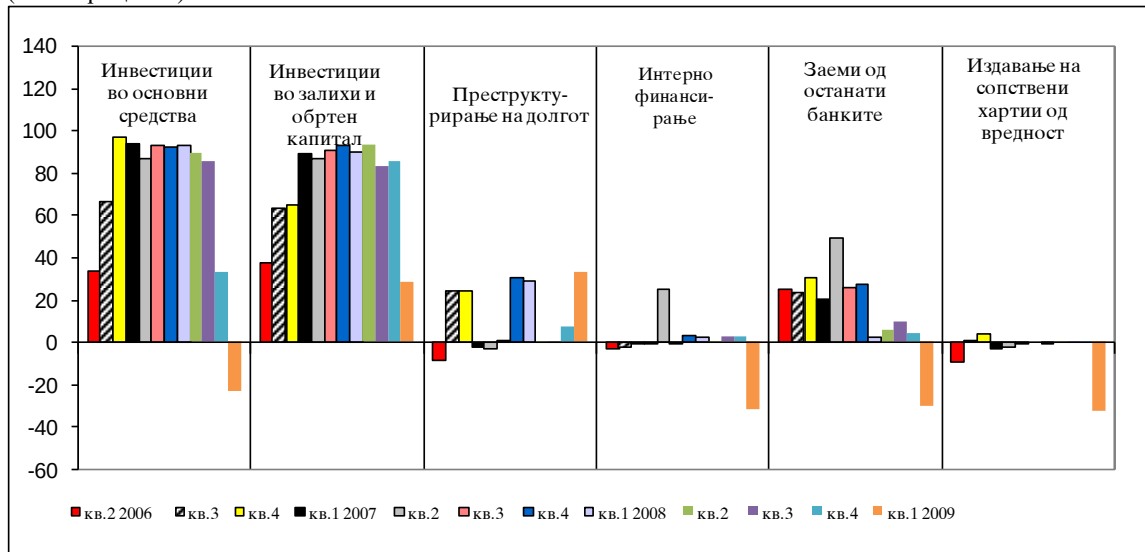

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Од аспект на факторите коишто влијаат на кредитната побарувачка, најголемиот дел од банките упатуваат на влијанието на факторите во рамки на групата „потреби за финансирање на претпријатијата“ како фактор за непроменетост на побарувачката. Така, околу 63% и 59% од банките укажуваат на неутрално дејство на потребата за финансирање на инвестициите во основни средства и залихи и обртен капитал, соодветно. Истовремено, околу една третина од банките сметаат дека потребата за обртни средства и залихи сè уште делумно придонесува за зголемување на побарувачката, додека истиот процент банки укажува на влијанието на потребата за инвестирање во основни средства во насока на делумно намалување на кредитната побарувачка. Во однос на групата „алтернативни извори за финансирање“, околу 35% од банките укажале на делумен придонес на овие фактори за намалување на кредитната побарувачка, придонесувајќи за речиси иста распределба на одговорите помеѓу неутрален и делумно негативен ефект на овие фактори врз побарувачката. Исклучок од ваквата констатација се согледува кај внатрешното финансирање, за кое околу 60% од банките го задржале ставот за неутрално дејство. Ваквата распределба на одговорите во првиот квартал на 2009 година се разликува од претходната анкета, каде што само незначителен процент од банките (околу 2,5%) укажаа на негативното влијание на оваа група на фактори (конкретно, факторот „заеми од останати банки“) врз кредитната побарувачка, додека најголемиот дел од банки ги означиле овие фактори како неутрални.

Графикон 4

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на кредити на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

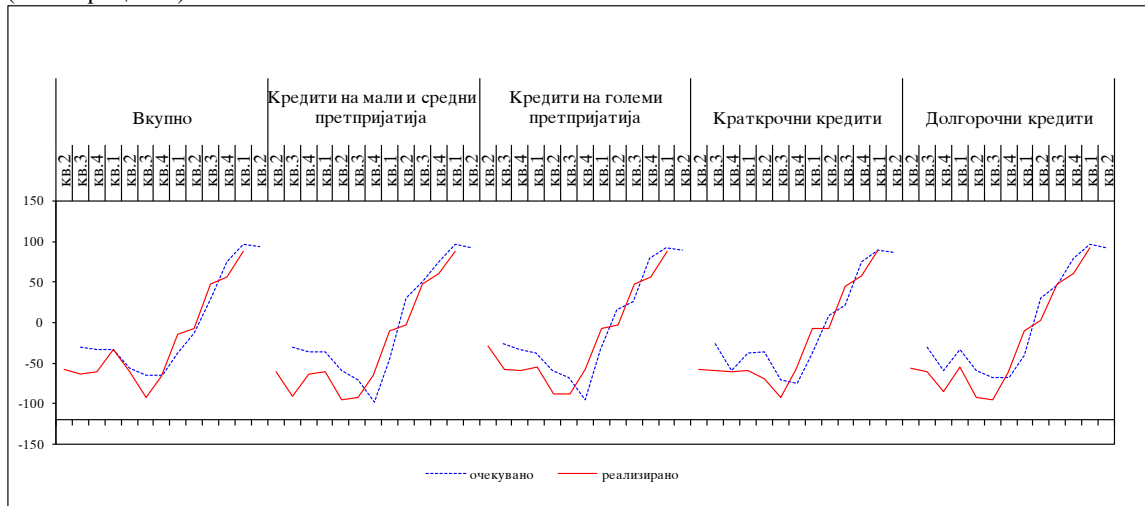

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања. Во поглед на очекувањата за насоката на промена на кредитните услови во вториот квартал на 2009 година, речиси сите банки очекуваат натамошно заострување на кредитните услови. Меѓутоа, за разлика од претходната анкета, каде што најголемиот дел од банките (околу 70%) очекуваа делумно затегнување, во оваа анкета повеќе од половината банки (54%) очекуваат значително заострување на кредитните услови, додека околу 38% од одговорите се задржаа во зоната на делумно затегнување. Ваквиот заклучок се однесува како на групата мали и средни претпријатија, така и на големите претпријатија. Од аспект на рочноста, се очекува заострувањето да биде позабележително кај долгорочните кредити.

Графикон 5

Очекувања на банките за промена на условите на кредитирање на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

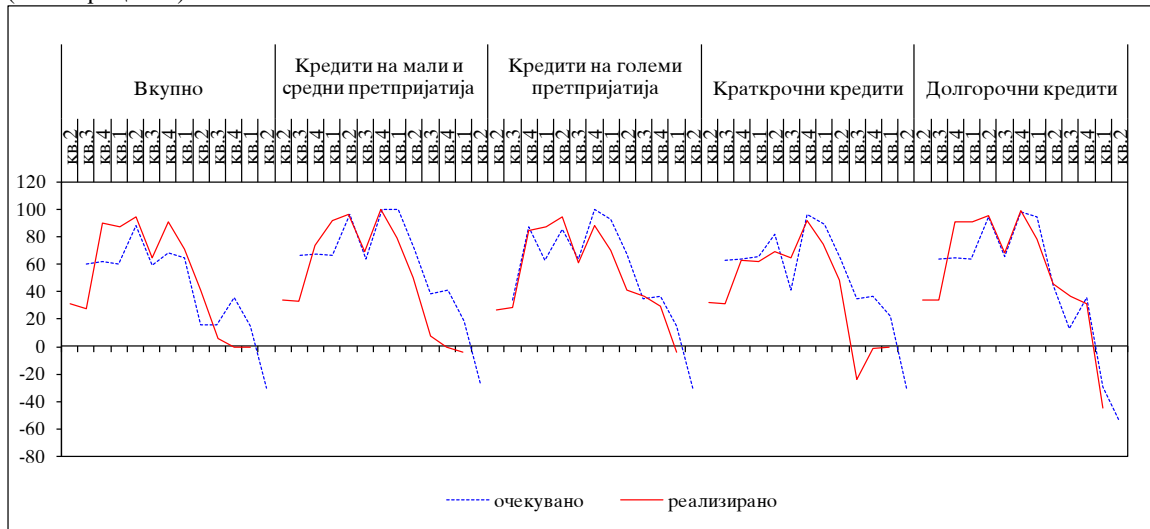

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се релаксираат“ и „значително ќе се релаксираат“.

Од аспект на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата, повеќе од половината банки очекуваат делумно намалување во вториот квартал на годината, што укажува на промена на општите согледувања за непроменетост на кредитната побарувачка во претходната анкета. Притоа, распределбата на одговорите на банки коишто очекуваат делумно зголемена побарувачка се задржа на речиси истото ниво како и во претходната анкета, односно околу една третина од банките очекуваат дека побарувачката од страна на сите видови претпријатија ќе расте. Од ваквиот заклучок, како и во претходната анкета, отстапуваат согледувањата на банките во однос на побарувачката за долгорочни кредити, за којашто околу 38% од банките сметаат дека во основа ќе остане непроменета.

Графикон 6

Очекувања на банките за промена на побарувачката за кредити од страна на корпоративниот сектор
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Кредити на населението

Услови на кредитирање. Трендот на заострување на кредитната политика на банките продолжи и во првиот квартал на 2009 година, при што најголем број од банките (над 75%) се изјаснија за делумно позаострени услови при одобрувањето станбени и потрошувачки кредити. Во споредба со претходниот квартал, не е забележана поголема промена во нето-процентите на кредитните услови, што е резултат на постојаниот тренд на затегање на кредитните услови, што започна во третиот квартал на 2008 година.

Графикон 7

Услови за кредитирање при одобрување кредити на населението
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се поконзервативни“ и „делумно се поконзервативни“, и збирот на процентите „делумно се порелаксирани“ и „значително се порелаксирани“.

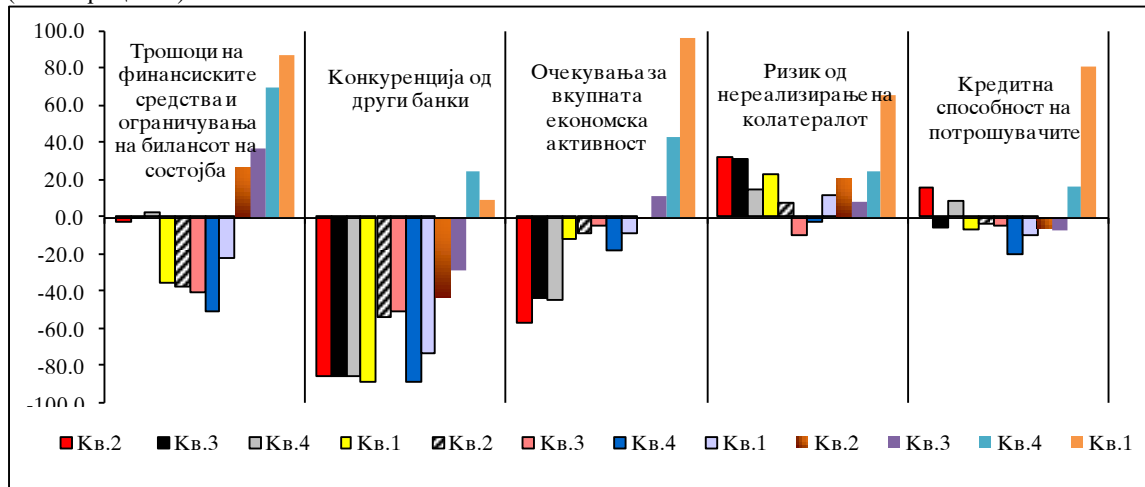
Трендот на заострување на сите услови за одобрување станбени кредити што започна во претходниот квартал, продолжи и во првите три месеци на 2009 година. Така, над половина од анкетираниите банки се изјаснија за делумно зголемување на цената на станбените кредити. Воедно, околу 72% од банките укажуваат на делумно

затегнање на покриеноста на кредитот со колатерал, како и заострување на обврските за колатерал (52,4% од банките). Промена е забележана кај нето-процентот на цената на станбените кредити, од 80 во февруари на 62,5 во април, како резултат на помалиот број банки што се изјаснија за делумно зголемување на каматната стапка. Зголемување на нето-процентите е забележано и кај покриеноста на кредитот со колатерал, од 33,2 во февруари на 72,1 во април, како и кај обврските за колатерал, од 15,8 во февруари на 52,4 во април, како резултат на поголемиот број банки што оцениле делумно заострување на кредитните услови.

Паралелно со затегнувањето на кредитната политика, над половина од банките оценија дека факторите, како што се трошоците на финансиски средства и ограничувањето на билансот на состојба, очекувањата за вкупната економска активност, ризикот од нереализирање на колатералот (64,9% од банките), како и кредитната способност на потрошувачите (75,9% од банките), се фактори што делумно придонесуваат за поконзервативни кредитни услови. Како резултат на поголемиот број банки што се изјаснија за делумно заострување на кредитните услови, е забележано зголемување на нето-процентите на факторите за согледување на ризикот, како што се очекувања за вкупната економска активност, ризикот од нереализирање на колатералот, како и кредитната способност на потрошувачите. Во оваа насока се и промените кај трошоците на финансиски средства и ограничувањата на билансот на состојба. Воедно, е забележано намалување на нето-процентот кај конкуренцијата од други банки, од 24 во февруари на 9,4 во април, како резултат на помалиот број банки што се изјаснија за делумно заострување на кредитните услови.

Графикон 8

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување на станбените кредити
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите) и „++“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање).

Во првиот квартал на 2009 година е забележано затегнување на сите кредитни услови за одобрување на потрошувачките кредити. Така, трендот на делумно затегнување на каматната стапка продолжи и во овој квартал, при што 79%

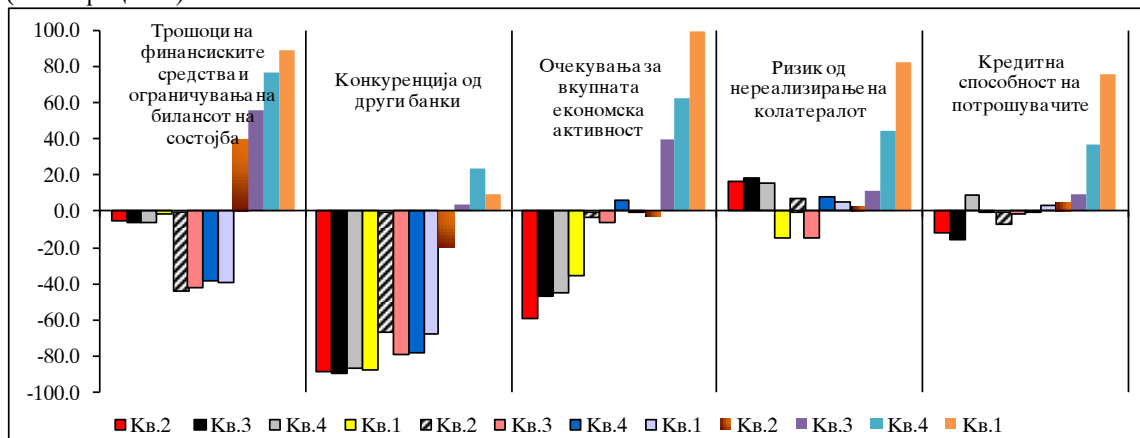
од банките се изјаснија за делумно поскапување на потрошувачките кредити. Воедно, околу половина од банките оценија дека обврските за колатерал, како и достасувањето на заемите (40% од банките) се делумно затегнати. Како резултат на поголемиот број банки што укажаа на делумно затегнување на кредитните услови, е забележан пораст на нето-процентот кај обврските за колатерал, од 38,5 во февруари на 56,5 во април.

Анализата на факторите коишто влијаат врз кредитните услови при одобрување на потрошувачките кредити, покажува дека најголем број од банките оценуваат дека тие делуваат во насока на заострување на кредитните услови. Така, над половина од банките оценуваат дека трошоците на финансиските средства и ограничувањата на билансот на банки делумно придонесуваат за поконзервативни кредитни услови. Притоа, над 70% од банките укажуваат на тоа дека исто вакво влијание имаат и ризикот од нереализирање на колатералот и кредитната способност на потрошувачите. За првпат од воведувањето на Анкетата, сите банки одговориле дека очекувањата за вкупната економска активност значително (35% од банките) и делумно (65% од банките) влијаат за заострување на кредитните услови. Анализата на нето-процентите покажува квартален пораст кај сите категории фактори, како резултат на поголемиот број банки што се изјаснија за делумно заострување на кредитните услови. Воедно, единствено намалување е забележано кај нето-процентот на конкуренција од други банки, од 24 во февруари на 9,4 во април, како резултат на поголемиот број банки што се изјаснија дека тој влијае во насока на непроменетост на кредитните услови.

Графикон 9

Фактори што предизвикуваат промена на условите за одобрување потрошувачки кредити

(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите) и „++“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање).

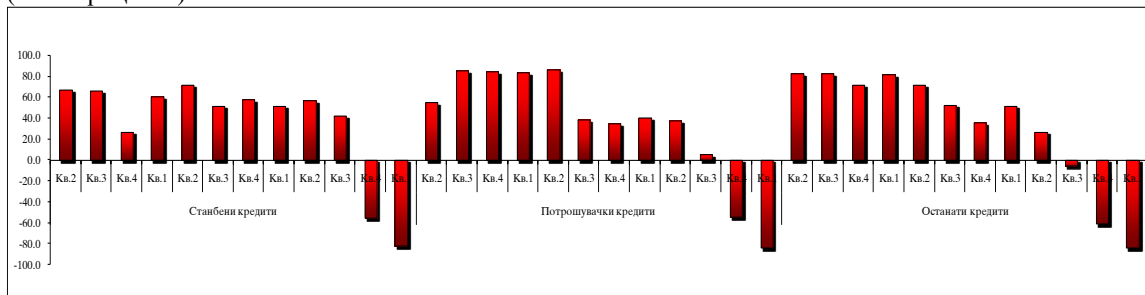
Анализата за влијанието на промените во монетарната политика врз кредитните одлуки на банките покажува дека сè повеќе банки во последниов период го оценуваат ова влијание како важно при дефинирањето на нивната политика. Така, над 62% од банките оценија дека монетарната политика делумно влијае врз нивните одлуки поврзани со станбените и долгорочните кредити, додека значително влијае (над 59% од банките) врз каматната политика при одобрување на

краткорочните и потрошувачките кредити. Значително поместување е забележано кај нето-процентот на станбените кредити, од 4 во февруари на 21,1 во април, како и кај краткорочните кредити, од 38,3 во февруари на 57,4 во април, како резултат на помалиот број банки што оценуваат дека монетарната политика не влијае врз нивните кредитни одлуки.

Побарувачка на кредити. Заедно со трендот на заострување на кредитната политика на банките, е забележано и намалување на побарувачката на кредити од страна на населението. Така, во првите три месеци на 2009 година, над 70% од банките оценија делумно намалување на побарувачката на станбени и потрошувачките кредити, што претставува највисок процент на банки од воведувањето на Анкетата. Како резултат на зголемениот број банки што се изјаснија за намалена кредитна побарувачка од страна на населението, е забележано зголемување на нето-процентите, и тоа кај станбените кредити, од -54,6 во февруари на -81,7 во април, и кај потрошувачките кредити, од -54,1 во февруари на -83,5 во април.

Графикон 10

Промена на побарувачката на кредити од страна на населението
(нето-процент*)

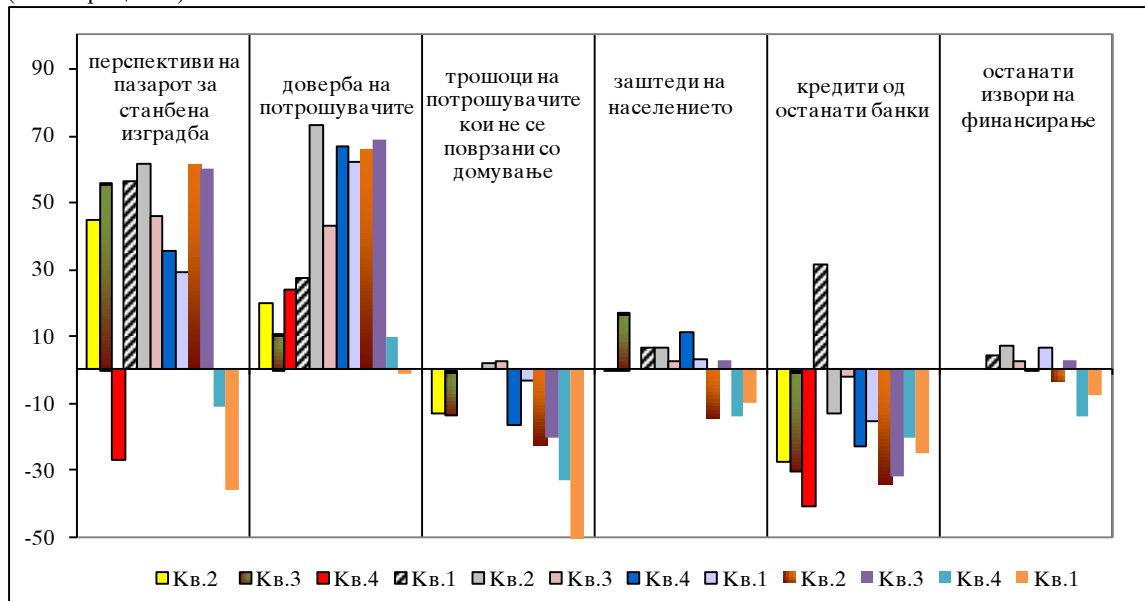

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

Анализата на факторите што влијаат врз побарувачката на станбени кредити покажува дека околу 79% од банките оценија дека трошоците на потрошувачите коишто не се поврзани со домувањето делумно придонесуваат за намалување на побарувачката. Воедно, околу една третина од банките оценија дека перспективите на пазарот за станбена изградба, како и кредитите од останатите банки, исто така предизвикуваат намалување на побарувачката на станбени кредити. Позначајни промени се забележани кај нето-процентите на перспективите на пазарот за станбена изградба, од -11,4 во февруари на -36,4 во април, како и кај трошоците на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето, од -33,4 во февруари на -81,9 во април, како резултат на поголемиот број банки што се определиле за делумно намалена побарувачка.

Графикон 11

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката на станбени кредити
(нето-процент*)

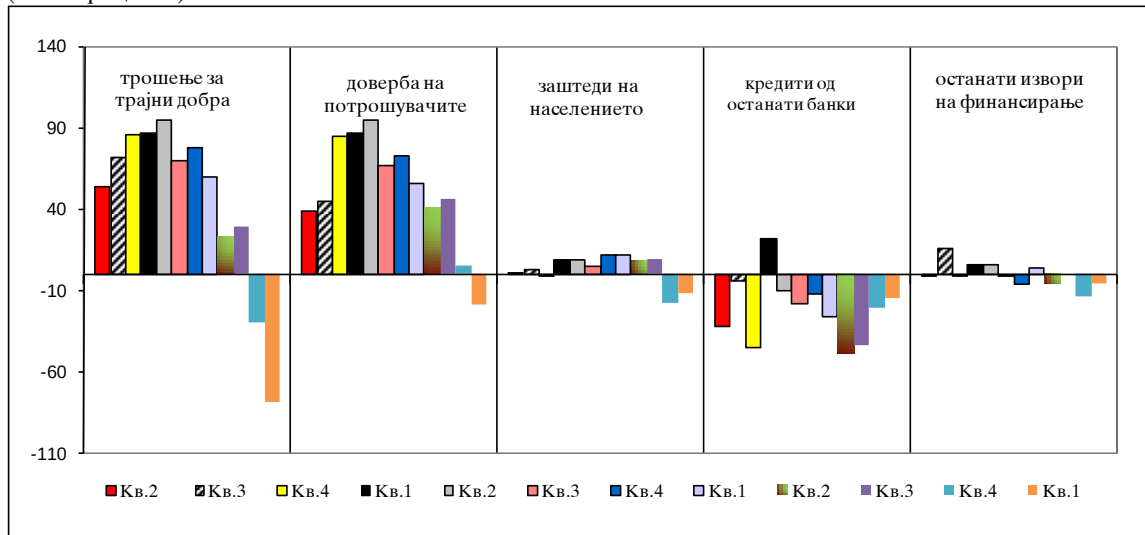

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Анализата на факторите што влијаат врз побарувачката на потрошувачките кредити покажува дека 70,6 % од банките оцениле дека трошењето за трајни добра делумно придонесува за намалување на кредитната побарувачка. Кај овој фактор е забележано позначајно поместување на нето-процентот, од -30,4 во февруари на -78,8 во април, како резултат на поголемиот број банки што укажуваат на делумно намалена побарувачка. Ова е и причина за зголемувањето на нето-процентот и кај довербата на потрошувачите, од 5,3 во февруари на -18,5 во април. Најголем број од банките оцениле дека останатите фактори, главно, не придонесуваат за промена на кредитната побарувачка.

Графикон 12

Фактори што предизвикуваат промена на побарувачката за потрошувачки кредити (нето-процент*)

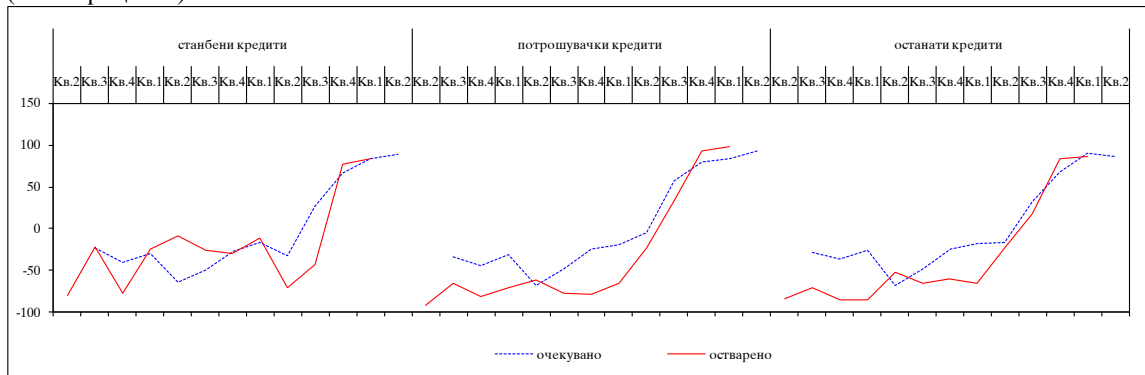

*Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „--“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „-“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

Очекувања. Над 73% од банките очекуваат трендот на делумно заострување на кредитните услови да продолжи и во вториот квартал на 2009 година. Позначајни промени во нето-процентите не се забележани, имајќи го предвид високиот процент на банки што се изјаснија за заострување на кредитните услови во двата последователни квартали.

Графикон 13

Очекувања на банките за промена на условите за кредитирање на населението (нето-процент*)

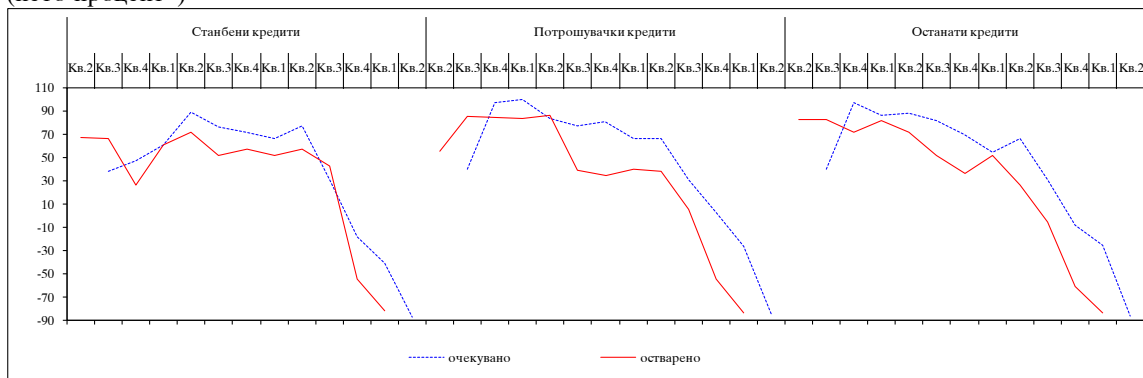

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се релаксираат“ и „значително ќе се релаксираат“.

Во првиот квартал на 2009 година, во споредба со претходниот период, двојно е зголемен бројот на банките (над 84% од банките) што очекуваат намалување на побарувачката на станбени и потрошувачки кредити во наредните три месеци. Како резултат на оваа разлика, е забележано значително поместување на нето-процентите, и тоа кај станбените кредити, од -41,1 во февруари на -87,2 во април, и кај потрошувачките кредити, од -25,6 во февруари на -84 во април.

Графикон 14

Очекувања на банките за промена на побарувачката за кредити од страна на населението
(нето-процент*)

* Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Резултати од индивидуалните прашања од Анкетата за кредитната активност на
банките за првиот квартал на 2009 година

I. Кредити на претпријатијата

1. Во која насока се променети условите за кредитирање на вашата банка,
од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци?

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Крайкорочни кредити		Долгорочни кредити	
	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009
Значително се поконзервативни	2,6	56,3	2,6	56,3	5,5	60,2	2,6	56,3	25,8	62
Делумно се поконзервативни	58,0	32,2	58,0	32,2	51,6	28,3	55,1	32,8	35,6	30,8
Во основа останаа непроменети	35,1	3,7	39,4	11,4	42,9	11,4	42,3	10,8	38,6	7,1
Делумно се порелаксирани	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Значително се порелаксирани	4,3									
Неприменливо		7,7								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето проценки	56,2	88,4	60,5	88,4	57,0	88,4	57,6	89,0	61,3	92,7
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се поконзервативни“ и „делумно се поконзервативни“, и збирот на процентите „делумно се порелаксирани“ и „значително се порелаксирани“.

2. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 1 во колоната „вкупно“). Ве молиме оценете го придонесот за конзервативноста или релаксираноста на кредитните стандарди користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање
 - = делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање
 0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
 + = делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање
 ++ = значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето процент	
							февруари 2009	април 2009
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба	2,1	37,6	3,8	0,1				
-Трошоци поврзани за капиталната позиција на Вашата банка		49,5	50,4	0,1			-6,6	49,4
-Пристап на банката до пазарно финансирање (на пример, на пазарот на пари)	2,1	44,4	50,6	2,9			11,2	43,6
-Ликвидносната позиција на Вашата банка	2,1	10,2	87,6	0,1			-10,3	12,2
Б) Притисок од конкуренција			42,4		0,1	1,1	-0,1	-0,1
-Конкуренција од други банки		6,8	92		0,1	1,1	-13,3	6,7
-Конкуренција од небанкарски сектор		2,5	96,3		0,1	1,1	2,5	2,4
-Конкуренција од пазарно финансирање		6,8	92		0,1	1,1	6,8	6,7
В) Перцепција за ризикот	36,1	3,8		0,1			38,7	39,8
-Очекувања за вкупната економска активност	60,1	36,8	3	0,1			96,5	96,8
- Очекувања за перспективата на гранката на која ѝ припаѓа претпријатието и на перспективата на поединечните фирми	63,0	36,9		0,1			99,9	99,8
-Ризик од нереализирање на колатералот	38,9	54,6	6,4	0,1			89,4	93,4
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „--“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање).

3. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

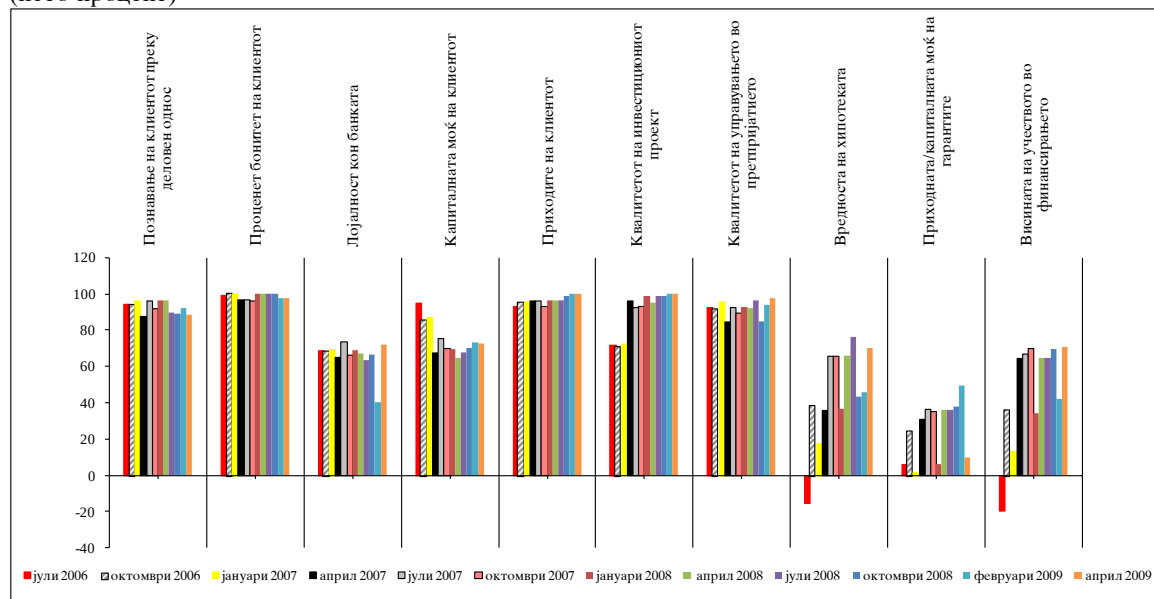
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето процент	
							февруари 2009	април 2009
Познавање на клиентот преку деловен однос			11,4	12,0	76,6		92,2	88,6
Проценет бонитет на клиентот			2,8	5,7	91,5		97,2	97,2
Лојалност кон банката			28,1	69,7	2,2		40,3	71,9
Капиталната моќ на клиентот			27,4	27,0	45,6		73,0	72,6
Приходите на клиентот				30,4	69,6		100,1	100
Квалитетот на инвестициониот проект				52,3	47,7		100,1	100
Квалитетот на управувањето во претпријатието			2,5	33,9	63,6		94,0	97,5
Вредноста на хипотеката			30,1	57,9	12,0		45,9	69,9
Приходната/капиталната моќ на гарантите			87,1	3,3	6,6	3,0	49,7	9,9
Висината на учеството во финансирањето		3,4	22,6	68,2	5,8		42,4	70,6
Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 15

Важноста на одделните фактори при процена на кредитната способност на претпријатијата (нето-процент)

4. Во која насока се променети условите на вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се поригорозни

- = делумно се поригорозни

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се порелаксирани

++ = значително се порелаксирани

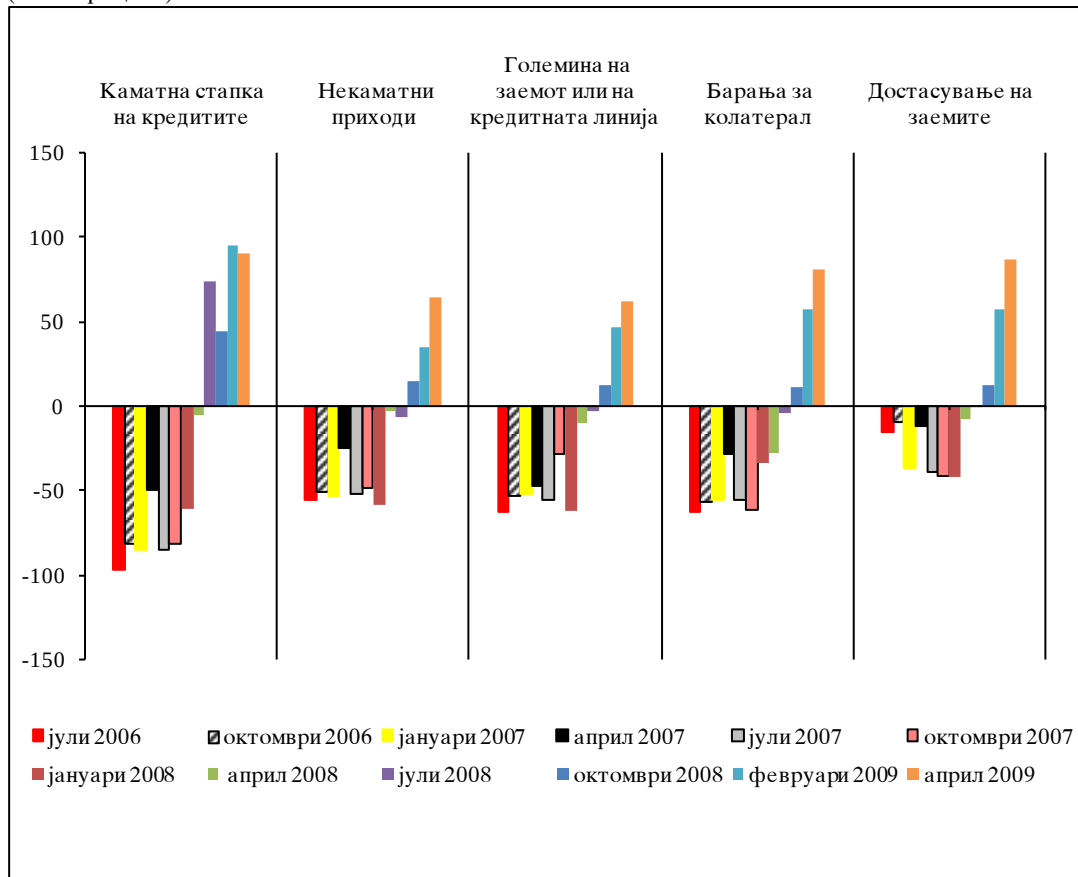
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето процент	
							февруари 2009	април 2009
А) Каматна стапка на кредитите	20,4	69,9	9,6	0,1			95,9	90,2
Б) Останати услови и рокови		1,2	3,7				1,2	1,2
-Некаматни приходи		65,2	34,7			0,1	34,6	65,2
-Големина на заемот или на кредитната линија	34,0	28,8	37,2				47,1	62,8
-Барања за колатерал	3,6	78,0	18,4				57,7	81,6
-Достасување на заемите	52,9	34,1	13,0				57,3	87,0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги			0,1					

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се поконзервативни) и „-“ (делумно се поконзервативни) и збирот на „+“ (делумно се порелаксирани) и „++“ (значително се порелаксирани).

Графикон 16

Промена на условите за кредитирање на банките, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата (нето-процент)

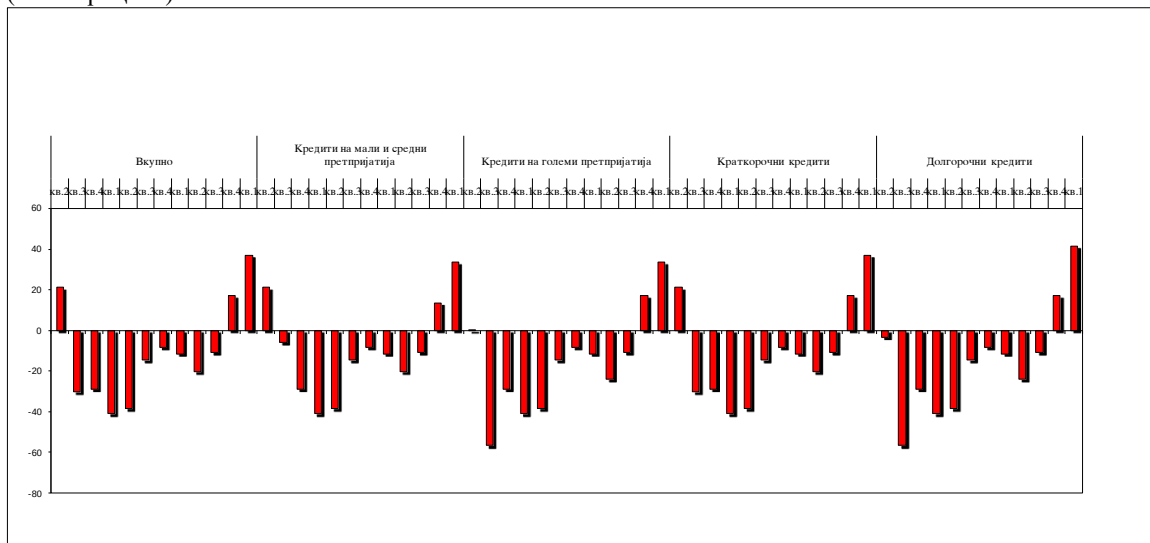
5. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) во последните три месеци?

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	кв.4	кв.1	кв.4	кв.1	кв.4	кв.1	кв.4	кв.1	кв.4	кв.1
Значително влијаеја	20,8	40,5	20,8	40,5	20,8	40,5	20,8	40,5	20,8	48,4
Делумно влијаеја	36,5	52,4	36,5	52,4	36,4	48,0	36,5	48,1	36,5	44,5
Незначително влијаеја	39,0		35,5		39,0	4,3	39,0	7,7	39,0	
Не влијаеја	3,8	3,7	7,3	7,1	3,8	7,1	3,8	3,7	3,8	7,1
Неприменливо		3,4			0,1	0,1				
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето проценки	17,0	36,8	13,5	33,4	17,0	33,4	17,0	36,8	17,0	41,3
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 17

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) на банките (нето-процент)

6. Како се промени побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	февруари 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009
Значително е намалена				3,4						
Делумно е намалена	12,3	27,9	12,3	27,9	12,3	31,3	12,3	27,9	12,3	51,7
Во основа остана непроменета	75,7	41,4	75,7	41,4	45,7	41,4	76,9	44,8	44,5	41,4
Делумно е зголемена	12,1	27,3	12,1	27,3	42,1	27,3	10,9	27,3	43,3	6,9
Значително е зголемена										
Неприменливо		3,4								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето процент	-0,2	-0,6	-0,2	-4	29,8	-4	-1,4	-0,6	31	-44,8
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

7. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (се однесува на одговорот на прашањето 6 во колоната „вкупно“).

Ве молиме оценете го секој фактор употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0 = придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за повисока побарувачка

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето процент	
							февруари 2009	април 2009
А) Потребности за финансирање			36,7		0,1		31,3	0,1
- Инвестиции во основни средства		30,0	63,1	4,3	2,6		32,9	-23,1
-Инвестиции во залихи и обртен капитал		6,4	58,8	33,6	1,2		85,3	28,4
-Преструктурирање на долгот			46,9	12,6	20,5	20,0	6,8	33,1
Б) Употреба на алтернативно финансирање		32,9	24,2	0,1			0,0	0,0
-Интерно финансирање		35,9	60,4	2,6	1,1		2,7	-32,2
-Засми од останати банки		38,0	34,3	3,7	3,6	20,4	3,8	-30,7
- Издавање на сопствени хартии од вредност		32,9	36,1	0,1		30,9	0,1	-32,8
В) Останати фактори , Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

8. Ве молиме наведете ги вашите очекувања за насоката на промена на условите за кредитирање на вашата банка во следните три месеци, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата.

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009
Значително ќе се заострат	20,7	54,4	20,7	54,4	20,7	54,4	20,7	54,4	24,3	58,7
Делумно ќе се заострат	75,7	38,4	75,8	38,4	71,4	34,1	68,6	31,3	72,2	34,1
Во основа ќе останат непроменети	3,6	7,2	3,6	7,2	8,0	11,5	10,8	14,3	3,6	7,2
Делумно ќе се релаксираат										
Значително ќе се релаксираат										
Непримениливо	0,1									
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето процент	96,4	92,8	96,5	92,8	92,1	88,5	89,3	85,7	96,5	92,8
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се релаксираат“ и „значително ќе се релаксираат“.

9. Ве молиме наведете ги вашите очекувања за насоката на промена на побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Кредити на мали и средни претпријатија		Кредити на големи претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009
Значително ќе се намали										
Делумно ќе се намали	9,8	58,1	6,3	58,1	9,8	58,1	6,3	58,1	34,1	58,1
Во основа ќе остане непроменета	65,7	10,9	69,2	10,9	65,7	14,3	65,6	14,3	62,1	38,3
Делумно ќе се зголеми	24,6	27,6	24,6	31,0	24,6	27,6	28,2	27,6	3,9	3,6
Значително ќе се зголеми										
Непримениливо		3,4								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето процент	14,8	-30,5	18,3	-27,1	14,8	-30,5	21,9	-30,5	-30,2	-54,5
Број на банки кои одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Кредити на населението

10. Во која насока се променети условите за кредитирање на вашата банка од аспект на одобрувањето кредити на населението во изминатите три месеци?

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009
Значително се поконзервативни	18.6	8.3	15.2	9.6	25.1	9.6
Делумно се поконзервативни	58.7	75.6	77.6	88.4	58.8	76.2
Во основа останаа непроменети	11.5	12.2	7	2	11.5	14.2
Делумно се порелаксирани			0.2		0.2	
Значително се порелаксирани						
Неприменливо	11.2	3.9			4.4	
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	77.3	83.9	92.6	98.0	83.7	85.8
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се поконзервативни“ и „делумно се поконзервативни“, и збирот на процентите „делумно се порелаксирани“ и „значително се порелаксирани“.

11. Во која насока влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на вашата банка во поглед на одобрувањето станбени кредити на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 10). Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за конзервативноста или релаксираноста на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

--= значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање

0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за релаксирање на условите за

кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							февруари 2009	април 2009
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба	28.4	61.0	6.2			4.4	69.8	89.4
Б) Притисок од конкуренција			10.7	0.2		3.9	14.9	-0.2
-Конкуренција од други банки		9.6	86.3	0.2		3.9	24.0	9.4
В) Согледувања за ризикот	0.3	10.1	12.2			3.9	15.8	10.4
-Очекувања за вкупната економска активност	40.8	55.3				3.9	42.4	96.1
-Ризик од нереализирање на колатералот	0.3	64.9	30.9			3.9	24.7	65.2
- Кредитна способност на потрошувачите	5.0	75.9	15.2			3.9	16.1	80.9
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите) и „++“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите).

12. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори, при процена на кредитната способност на населението.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

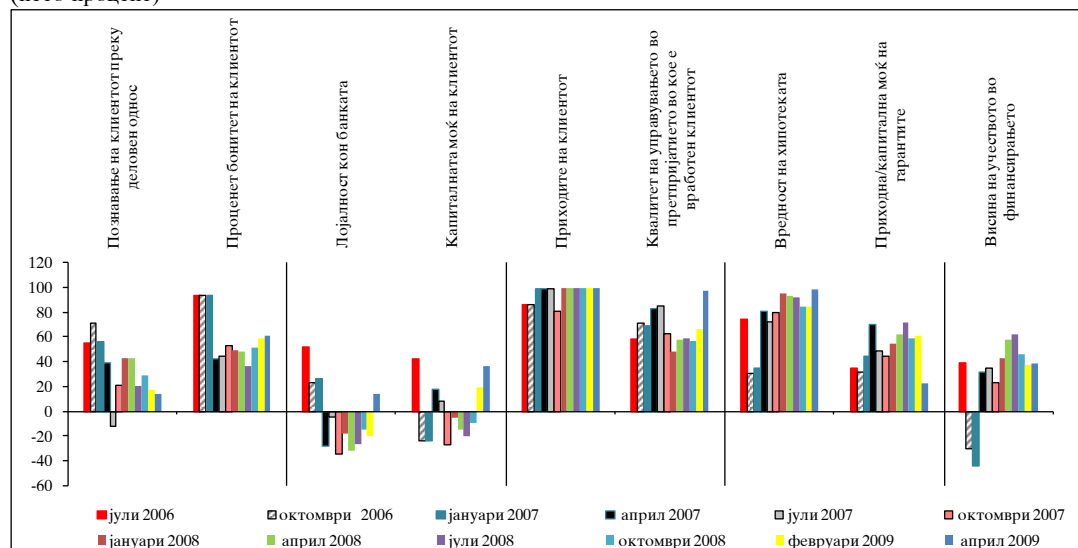
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							февруари 2009	април 2009
Познавање на клиентот преку деловен однос			47.7	13.5		38.8	17.2	13.5
Проценет бонитет на клиентот			39	45.1	15.9		58.7	61.0
Лојалност кон банката		4.9	76.6	13.8	4.7		-20.7	13.6
Капиталната моќ на клиентот		4.9	53.3	40.5	1.3		19.3	36.9
Приходите на клиентот			0.2	45.6	54.2		99.8	99.8
Квалитет на управувањето во претпријатието во кое е вработен клиентот			2.7	96	1.3		66.4	97.3
Вредност на хипотеката			1.5	51.2	47.3		84.7	98.5
Приходна/капитална моќ на гарантите			77.8	22.2			60.9	22.2
Висина на учеството во финансирањето		17.1	27.4	16.4	38.8	0.3	37.3	38.1
Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 18

Важноста на одделните фактори при процена на кредитната способност на населението
(нето-процент)

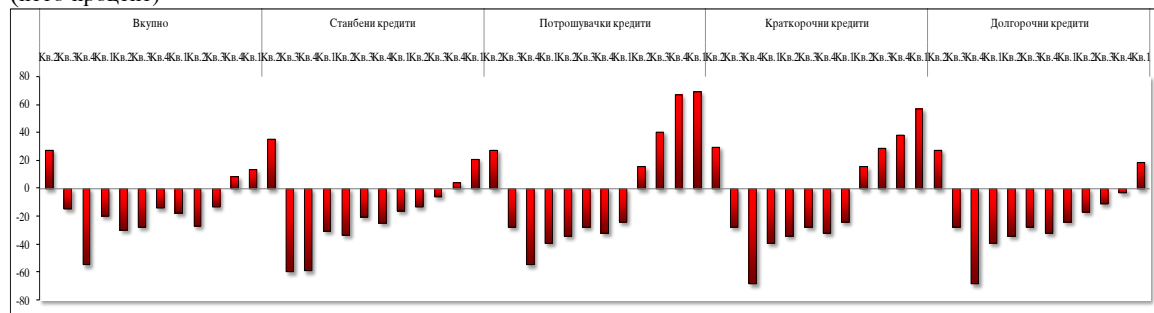
13. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на населението) во последните три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.4	Кв.1	Кв.4	Кв.1	Кв.4	Кв.1	Кв.4	Кв.1	Кв.4	Кв.1
Значително влијаеја	15.5	13.5	15.5	21.1	74.3	71.4	56.6	59.2	15.5	20.9
Делумно влијаеја	39.8	65.6	65	62.8	17.5	24	23.9	24	65	77.3
Незначително влијаеја	1.2		1.2	12.2	1.2	2.8	1.2	15	1.2	
Не влијаеја	7		11.5		7	1.8	18.3	1.8	18.3	1.8
Неприменливо	36.5	23.6	6.8	3.9						
Вкупно	100	103	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	8.5	13.5	4	21.1	67.3	69.6	38.3	57.4	-2.8	19.1
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 19

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на населението) на банките (нето-процент)

14. Во која насока се променети условите на вашата банка, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението, во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се поконзервативни

- = делумно се поконзервативни

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се порелаксирани

++ = значително се порелаксирани

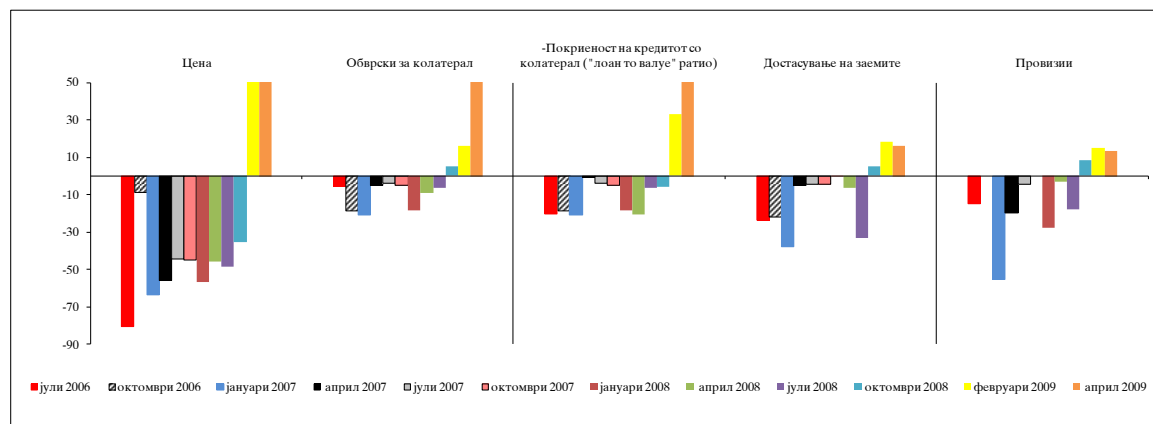
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							февруари 2009	април 2009
А) Цена	4.7	57.8	33.4			4.1	80.0	62.5
Б) Останати услови		8.4	14.0			4.1	0.0	8.4
-Обврски за колатерал		52.4	43.5			4.1	15.8	52.4
-Покриеност на кредитот со колатерал ("loan to value" ratio)		72.1	23.8			4.1	33.2	72.1
-Достасување на заемите		16.4	79.5			4.1	18.3	16.4
-Провизии		13.6	82.3			4.1	15.2	13.6
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се поконзервативни) и „-“ (делумно се поконзервативни) и збирот на „+“ (делумно се порелаксирани) и „++“ (значително се порелаксирани).

Графикон 20

Насока на промената на условите на банките, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението (нето-процент)

15. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на вашата банка во изминатите три месеци од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (се однесува на одговорот на прашањето 10). Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за конзервативноста или релаксираноста на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање

0 = во основа придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за релаксирање на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							февруари 2009	април 2009
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба	30.5	58.7	8.0			2.8	77.2	89.2
Б) Притисок од конкуренција			22.9	0.2			-2.8	-0.2
-Конкуренција од други банки		9.6	90.2	0.2			24.0	9.4
В) Согледувања за ризикот	0.3	10.1					24.2	10.4
-Очекувања за вкупната економска активност	35.0	65.0					63.3	100.0
-Ризик од нереализирање на колатералот	7.6	75.6	16.8				44.7	83.2
- Кредитна способност на потрошувачите	5.5	70.9	23.6				37.0	76.4
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за поконзервативни услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за релаксирање на условите) и „++“ (значително придонесуваат за релаксирање на условите).

16. Во која насока се променети условите на вашата банка за одобрување потрошувачки кредити и останати кредити на населението во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се поконзервативни

- = делумно се поконзервативни

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се порелаксирани

++ = значително се порелаксирани

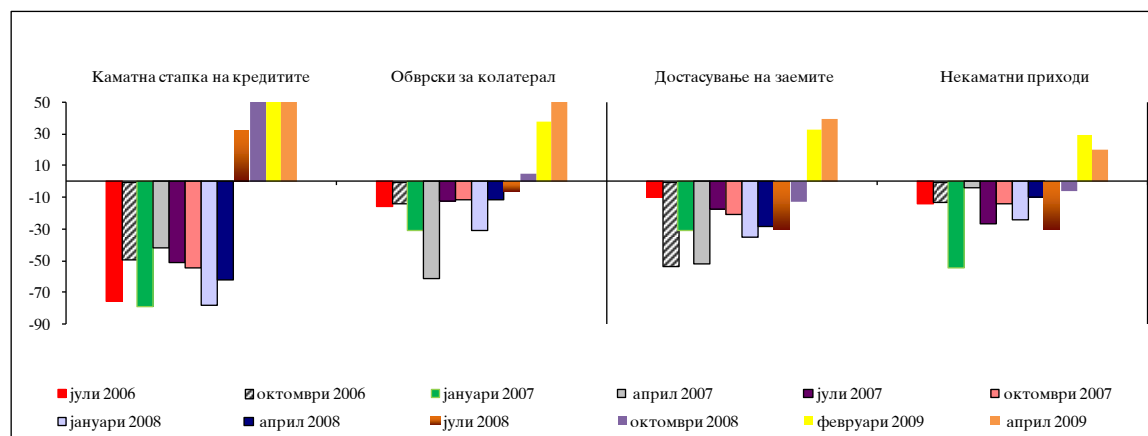
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето процент	
							февруари 2009	април 2009
А) Каматна стапка на кредитите	19.0	79.0	2.0				93.0	98.0
Б) Останати услови		10.2	12.2				12.3	10.2
-Обврски за колатерал	4.7	51.8	43.5				38.5	56.5
-Достасување на заемите		40.0	60.0				32.8	40.0
-Некаматни приходи		20.3	79.7				29.6	20.3
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се поконзервативни) и „-“ (делумно се поконзервативни) и збирот на „+“ (делумно се порелаксирани) и „++“ (значително се порелаксирани).

Графикон 21

Насока на промената на условите на банките, од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (нето-процент)

17. Како се промени побарувачката на кредити од страна на населението во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009
Значително е намалена	13.4	7.8		2.8	15.2	7.7
Делумно е намалена	41.2	73.9	54.6	80.7	46.2	76.1
Во основа остана непроменета	38.4	14.2	44.9	16.5	38.1	16.2
Делумно е зголемена			0.5		0.5	
Значително е зголемена						
Непримеливо	7.0	4.1				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-54.6	-81.7	-54.1	-83.5	-60.9	-83.8
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

18. Како влијаеја долунаведените фактори на побарувачката на станбени кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на прашањето 17). Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката
 - = делумно придонесува за намалување на побарувачката
 0 = придонесува за непроменетост на побарувачката
 += делумно придонесува за зголемување на побарувачката
 ++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							февруари 2009	април 2009
А) Потребности за финансирање		8.4	14			4.1	-5.6	-8.4
- Перспективи на пазарот за станбена изградба		36.4	59.5			4.1	-11.4	-36.4
- Доверба на потрошувачите	2.8	18.5	54.9	19.7		4.1	9.5	-1.6
- Трошоци на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето	2.8	79.1	14			4.1	-33.4	-81.9
Б) Употреба на алтернативно финансирање		8.4	1.8			4.1	-11.0	-8.4
- Заштеди на населението		10.5	84.9	0.5		4.1	-13.9	-10.0
- Кредити од останати банки		25.5	69.9	0.5		4.1	-20.5	-25.0
- Останати извори на финансирање		13.3	77.2	5.4		4.1	-13.9	-7.9
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

19. Како влијаеја наведените фактори на побарувачката на потрошувачки и останати кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 17). Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

--= значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0= придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							февруари 2009	април 2009
А) Потребности за финансирање		8.4	14.0	0.2			-5.6	-8.2
- Трошење за трајни добра како што се: автомобили, мебел и сл.	8.4	70.6	20.8	0.2			-30.4	-78.8
-Доверба на потрошувачите		18.7	81.1	0.2			5.3	-18.5
Б) Употреба на алтернативи за финансирање		8.9	1.5	0.3			-2.3	-8.6
-Заштеди на населението		11.9	87.8	0.3			-18.2	-11.6
-Кредити од останати банки		15.2	84.3	0.5			-20.9	-14.7
-Останати извори на финансирање	8.4	2.8	83.2	5.4		0.2	-14.1	-5.8
В) Останати фактори , Ве молиме наведете ги							0.0	0.0

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „-“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесуваат за намалување на побарувачката).

20. Ве молиме наведете ги вашите очекувања за насоката на промена на условите за кредитирање на вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на населението во следните три месеци.

	Станбени кредити		Потрошувачки		Останати кредити	
	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009
Значително ќе се заострат	3.4	15.8	3.1	12.2	9.9	12.2
Делумно ќе се заострат	80.3	73.3	80.6	81.1	80.6	74.1
Во основа ќе останат непроменети	9.5	7	16.3	6.7	9.5	13.7
Делумно ќе се релаксираат						
Значително ќе се релаксираат						
Неприменливо	6.8	3.9				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	83.7	89.1	83.7	93.3	90.5	86.3
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“ и збирот на процентите „делумно ќе се релаксираат“ и „значително ќе се релаксираат“.

21. Ве молиме назначете како очекувате дека ќе се промени побарувачката на кредити од страна на населението во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009	февруари 2009	април 2009
Значително ќе се намали	0.3	2.8	4.4			4.9
Делумно ќе се намали	41.2	84.8	37.1	86.8	41.5	81.9
Во основа ќе остане непроменета	51.3	8.1	42.6	10.2	42.6	12.3
Делумно ќе се зголеми	0.4	0.4	15.9	2.8	15.9	0.9
Зачително ќе се зголеми						
Неприменливо	6.8	3.9				
Вкупно	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-41.1	-87.2	-25.6	-84	-25.6	-85.9
Број на банки коишто одговориле	15	15	15	15	15	15

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Карактеристики на процесот на кредитирање во вашата банка

Во следниве две табели се прикажани одговорите на банките на одделни конкретни прашања поврзани со процесот на одобрување кредити*

Кредитирање на претпријатијата

Фактор/услов	1	2	3	4	5	
Број на години за кои се бараат финансиски извештаи	1	10	4			1-помалку од две, 2-две, 3-повеќе од две, 4-останато
Фреквентност на посети на клиентите и на потенцијалните клиенти		4	11			1-никогаш, 2-понекогаш, 3-редовно, 4-останато
Најчеста намена на одобрените кредити*	7	13	2	1		1- основни средства, 2-обртни средства, 3-ликвидност, 4-останато
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот*	7	9	1			1- помалку од два, 2-два, 3-повеќе од два, 4-останато
Достапност на кредитите без залог	4	8		3		1-да, 2-не, 3-само рамковните, 4-останато
Минимален број на гаранتي	6	3			6	
Сооднос на приходите на гарантот и месечната отплата*	3	7	1	3	2	1-помалку од една третина, 2-една третина, 3-повеќе од една третина, 4-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	3	6	6			1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите?						1-управниот одбор, 2-кредитниот одбор, 3-управниот и кредитниот одбор, 4-останато
до 100.000 евра*	1	11	1	3	2	1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
од 100.000 евра до 500.000 евра*		10	2	4	3	1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
над 500.000 евра*	1	5	3	4	5	1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит*	3	11	2			1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3-повеќе од две седмици, 4-останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотеките?	1	9	2	1	2	1-помалку од шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-една до две години, 4-повеќе од две години, 5-останато

*Одделни банки одговориле со повеќе од еден одговор

Кредитирање на населението

Фактор/услов	0	1	2	3	4	5	
Дали бројот на месеци на постојано вработување на барателот на кредит е релевантен при одобрувањето на кредит?		4	12				1-не, 2-да,
Колкав број на месеци на постојано вработување на барателот на кредит, вообичаено се зема предвид?		8	5	2			1-до шест месеци, 2-од шест до дванаесет месеци, 3-од 1 година до две години, 4-над две години
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот		4	10	1			1- помалку од два, 2-два, 3- повеќе од два, 4-останато
Достапност на кредитите без залог		9	5		2	1	1-да, 2-не, 3-само рамковните кредити, 4- останато
Минимален број на жиранти	1	8	3			3	
Сооднос на приходите на жирантот и месечната отплата*		1	14			1	1-помалку од една третина, 2 една третина, 3-повеќе од една третина, 4-останато
Автоматизирано одобрување на кредити на населението		4	10			1	1-да, 2-не, 3-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање		1	11	3			1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите од над 20.000 евра?			10	2	2	1	1-управниот одбор, 2- кредитниот одбор, 3- управниот и кредитниот одбор, 4-останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит		6	7	2			1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3- повеќе од две седмици, 4- останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотеките?		4	9	1		2	1-помалку од шест месеци, 2- од шест до дванаесет месеци, 3-една до две години, 4-повеќе од две години, 5-останато

*одделни банки одговориле со повеќе од еден одговор, додека некои банки не одговориле на прашањата